

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ ЗА КРАЈ СЕДМОГ РАЗРЕДА ПО ОБРАЗОВНИМ СТАНДАРДИМА

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу:

1. ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ

У области *ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊА ПРОЧИТАНОГ* ученик/ученица:

- CJ.1.1.1. разуме текст (ћирилични и латинични) којичита наглас и у себи
- CJ.1.1.2. разликује уметнички и неуметнички текст; уме да одреди сврху текста: експозиција (излагање), дескрипција (описивање), наратија (приповедање), аргументација, пропаганда ^{1*}
- CJ.1.1.3. препознаје различите функционалне стилове на једноставним примерима
- CJ.1.1.4. разликује основне делове текста и књиге (наслов, наднаслов, поднаслов, основни текст, поглавље, пасус, фуснота, садржај, предговор, поговор); препознаје цитат; служи се садржајем да би пронашао одређени део текста
- CJ.1.1.5. проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима
- CJ.1.1.6. разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног.

2. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ

У области *ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ* ученик/ученица:

- CJ.1.2.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу)
- CJ.1.2.2. саставља разумљиву, граматички исправну реченицу
- CJ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и дескриптивни текст и уме да га организује у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста)
- CJ.1.2.4. уме да преприча текст.
- CJ.1.2.6. влада основним жанровима писане комуникације: саставља писмо; попуњава различите обрасце и формуларе с којима се сусреће у школи и свакодневном животу
- CJ.1.2.7. зна да се служи Правописом (школским издањем)*
- CJ.1.2.8. примењује правописну норму(из сваке правописне области) у једноставним примерима
- CJ.1.2.9. има изграђену језичку толеранцију и негативан став према језику дискриминације и говору мржње*

3. ГРАМАТИКА, ЛЕКСИКА, НАРОДНИ И КЊИЖЕВНИ ЈЕЗИК

У подобласти *ГРАМАТИКА* ученик/ученица:

- CJ.1.3.1.зна особине и врсте гласова; реч дели на слоге у једноставнијим примерима; примењује књижевнојезичку норму у вези са гласовним променама
- CJ.1.3.3. одређује место реченичног акцента у једноставним примерима
- CJ.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези с облицима речи
- CJ.1.3.5. разликује просте речи од твореница; препознаје корен речи; гради реч према задатом значењу на основу постојећих творбених модела

- CJ.1.3.6. препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску реченицу и комуникативну реченицу)
- CJ.1.3.7. разликује основне врсте независних реченица (обавештајне, упитне, заповедне)
- CJ.1.3.8. одређује реченичне и синтагматске чланове у типичним (школским) примерима
- CJ.1.3.9. правилно употребљава падеже у реченици и синтагми.
- CJ.1.3.10. правилно употребљава глаголске облике (осим имперфекта)

У подобласти ЛЕКСИКА ученик/ученица: CJ.

- 1.3.12. познаје основне лексичке појаве: једнозначност и вишезначност речи; основне лексичке односе: синонимију, антонимију, хомонимију; метафору* као лексички механизам
- CJ.1.3.13. препознаје различита значења вишезначних речи које се употребљавају у контексту свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.)
- CJ.1.3.14. зна значења речи и фразеологизама који се употребљавају у контексту свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.), као и оних који се често јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.)
- CJ.1.3.16. служи се речницима, приручницима и енциклопедијама

У подобласти НАРОДНИ И КЊИЖЕВНИ ЈЕЗИК ученик/ученица:

- CJ.1.3.19. зна основне податке о језицима националних мањина.
- CJ.1.3.21. разуме важност књижевног језика за живот заједнице и за лични развој*

4. КЊИЖЕВНОСТ

У области КЊИЖЕВНОСТ ученик/ученица:

- CJ.1.4.1. повезује наслове прочитаних књижевних дела (предвиђених програмима од V до VIII разреда) са именима аутора тих дела
- CJ.1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност)
- CJ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирику, епику и драму
- CJ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани и неримовани; осмерац и десетерац)
- CJ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: нарација, дескрипција, дијалог и монолог
- CJ.1.4.6. препознаје постојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту (епитет, поређење, оноματοпеја)
- CJ.1.4.7. уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тему, фабулу, време и место радње, лик...
- CJ.1.4.9. способан је за естетски доживљај уметничких дела*

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу:

1. ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ

У области ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ ученик/ученица:

- CJ.2.1.1. чита текст користећи различите стратегије читања: „летимично читање“ (ради брзог налажења одређених информација); читање „соловком у руци“ (ради учења,

ради извршавања различитих задатака, ради решавања проблема); читање ради уживања*

- CJ.2.1.2. познаје врсте неуметничких текстова (излагање, технички опис, техничко приповедање, расправа, реклама)
- CJ.2.1.3. препознаје и издваја језичка средства карактеристична за различите функционалне стилове
- CJ.2.1.5. проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста или више њих (према датим критеријумима)

2. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ

У области ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ученик/ученица:

- CJ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је целовит и кохерентан
- CJ.2.2.2. саставља вест, реферат и извештај
- CJ.2.2.3. пише резиме краћег и/или једноставнијег текста
- CJ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева

3. ГРАМАТИКА, ЛЕКСИКА, НАРОДНИ И КЊИЖЕВНИ ЈЕЗИК

У подобласти ГРАМАТИКА ученик/ученица:

- CJ.2.3.1. одређује место акцента у речи; зна основна правила акценатске норме
- CJ.2.3.2. препознаје гласовне промене
- CJ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи
- CJ.2.3.4. познаје основне начине грађења речи (извођење, слагање, комбинована творба, претварање)
- CJ.2.3.7. препознаје главна значења падежа у синтагми и реченици
- CJ.2.3.8. препознаје главна значења и функције глаголских облика

У подобласти ЛЕКСИКА ученик/ученица:

- CJ.2.3.10. зна значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.), као и литерарним и медијским текстовима намењеним младима, и правилно их употребљава

4. КЊИЖЕВНОСТ

У области КЊИЖЕВНОСТ ученик/ученица:

- CJ.2.4.1. повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања
- CJ.2.4.4. разликује књижевнонаучне врсте: биографију, аутобиографију, дневник и путопис и научно-популарне текстове
- CJ.2.4.5. препознаје и разликује одређене (тражене) стилске фигуре у књижевноуметничком тексту (персонификација, хипербола, градација, метафора, контраст)
- CJ.2.4.7. разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање, монолог/унутрашњи монолог, дијалог

CJ.2.4.9. уме да води дневник о прочитаним књигама*

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу:

1. ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ

У области *ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ* ученик/ученица:

CJ.3.1.1. проналази, издваја и упоређује информације из два дужа текста сложеније структуре или више њих (према датим критеријумима)

CJ.3.1.2. издваја кључне речи и резимира текст

2. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ

У области *ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ* ученик/ученица:

CJ.3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе; одређује прикладан наслов тексту и поднаслове деловима текста

CJ.3.2.3. пише приказ (књиге, филма, позоришне представе и сл.), репортажу и расправу

CJ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму

3. ГРАМАТИКА, ЛЕКСИКА, НАРОДНИ И КЊИЖЕВНИ ЈЕЗИК

У подобласти *ГРАМАТИКА* ученик/ученица:

CJ.3.3.1. дели реч на слоге у сложенијим случајевима

CJ.3.3.2. познаје гласовне промене (уме да их препозна, објасни и именује)

CJ.3.3.4. познаје подврсте речи; користи терминологију у вези са врстама и подврстама речи и њиховим граматичким категоријама

CJ.3.3.6. познаје главна значења падежа и главна значења глаголских облика (уме да их објасни и зна терминологију у вези с њима)

У подобласти *ЛЕКСИКА* ученик/ученица:

CJ.3.3.8. зна значења речи и фразеологизама у научнопопуларним текстовима, намењеним младима, и правилно их употребљава

4. КЊИЖЕВНОСТ

У области *КЊИЖЕВНОСТ* ученик/ученица:

CJ.3.4.1. наводи наслов дела, аутора, род и врсту на основу одломака, ликова, карактеристичних тема и мотива

CJ.3.4.2. издваја основне одлике књижевних родова и врста у конкретном тексту

CJ.3.4.3. разликује аутора дела од лирског субјекта и приповедача у делу

CJ.3.4.5. одређује и именује врсту стиха и строфе

CJ.3.4.7. изражава свој став о конкретном делу и аргументовано га образлаже